

Halottainkra emlékezve

Mindenszentek (november elseje) ünnepe nagyon távoli időkre nyúlik vissza. Már a IV. században a pünkösd utáni első szombaton megemlékeztek a vértanúkról, és ez a szokás a görögöknél még ma is megtalálható. Majd IV. Gergely pápa (827–844) november hónap első napjára helyezte át az ünnepet, mert tavasszal a sok zarándok ellátása gondokat okozott Rómában.

„Így tehát ez az ünnep, amelyet most már az összes szentekre kiterjesztettek, az egyházi év vége fele megfelelő helyett kapott, hogy kifejezésre juttassa Krisztus országának dicsőséges megvalósulását.”

A halottak napjáról (november másodika) a Martyrologiumban azaz a Vértanúkról szóló könyvben ez áll: „Ma az összes elhunyt hívő emlékűnépét üljük.” A nap története: a jámbor clunyi apát, Odilo 998-ban elrendelte, hogy a kolostorokban az ünnep előestéjén mondják el a halotti zsolozsmát a tisztítóhelyen szenvedő, meghalt lelkekért. Ezt később egész Európa átvette. X. Pius pápa a Halot-

tak napját „a szegény szenvedő lelkek főünnepévé” tette.

Hogyan emlékeztek a budaörsiek a 30-as években? Erről Bonomy Jenő könyvében olvashatunk.

„Egy héttel előtte a sírokon gondos kezek foglalatoskodtak. Kigyomlázták, a feldőlt kereszteteket megigazították. Elhelyezték a haldokló természet utolsó virágpompáját. Leggyakrabban kizantémot. ... Mindenszentek délutánján a feketébe öltözött hívők égő gyertyával a temetőbe vonultak, prédikációt hallgattak, hozzátartozók sírján mécsesét égettek.”

A házaknál az olajmécses egész nap világított, fényénél az esti harangszókor olvasót mondott a család, majd egy Miatyánkot az elhunyt szeretteikért. Ezen a napon csak a gyerekek örültek, mert keresztmamájuktól fontott kalácsot kaptak.

Néhány hiedelem kapcsolódik ezekhez a napokhoz, amire a régiek még biztosan emlékeznek. Például: aki a sírokról virágot szakít, azt a halottak a mélységbe húzzák. A tisztítóüzben szenvedők sorsát a hívők szívéükön

viselték – segítségükre akartak lenni. Úgy vélték, a kenyéren fekvő kés fájdalmat okoz nekik. Innen a hiedelem, hogy aki kenyérmorzsára lép, az megsérti őket. Továbbá, hogy a morzsát a tűzbe kell dobni, hogy legyen mit enniük. A kútödörben maradt vizet nem szabad visszaönteni, mert az növeli szenvedésüket. Az iskolásgyerekek a megmaradt uzsonnájukat egy kő alá tették, hogy a szenvedő lelkek elfogyaszthassák.

Bizonyára az idén is megtelnek a sírok virágokkal. Tény, hogy Budaörsön a régi temetőben sok sír nehezen közelíthető meg, mert az utak elhanyagoltak, gazosak. Városunk plébánosa szerint a meredek, lejtős utakat csak kézi erővel lehetne rendben tartani, de erre nincs se pénz, se ember. S bizony az is előfordul, hogy azok, akik őseik sírját rendbe hozzák, közben a szemetet egy másik sírra dobják, ahelyett, hogy a kijelölt gyűjtőhelyre vinnék. Ennek elkerülése pedig nem pénz kérdése.

Steinhauser